

Juridiske utfordringer med digitalisering

Advokatene Lars Giske, Knut Olav Fiane og Jarle Langeland

FØYEN
TORQUILDTSEN

Hovedutfordringer

- Juridiske hindre i lov
- Dårlige avtaler

Noen klassiske regulatoriske rammebetingelser som skaper utfordringer for kundesiden.

- Rammebetingelser i finanssektoren – IKT-forskriften om utkontraktering
 - Krav til lokal stedlig inspeksjon – hos Amazon, Google, Microsoft osv?
- Markedsføringslovgivningen – forbrukerbeskyttelse – Elektronisk markedsføring
- Regler om oppbevaring av regnskapsmateriale (i Norge)
- Arkivloven
- Persondatalovgivning
- Krav om behandling av personopplysninger i «land med tilfredsstillende nivå av personvernlovgivning»

Regulatoriske rammebetingelser for nye produkter/tjenester

- Et vell av ulike regler kan påvirke muligheten for å lansere nye disruptive produkter/tjenester
- Avhenger av hva som er forretningsmodellen
- Kartlegg på et tidlig tidspunkt om digitaliseringen utfordrer
 - Aktuelle og potensielle aktører involvert
 - Data og datakilder involvert (både persondata og andre data)
 - Aktuelle personkategorier berørt (kunder, ansatte, leverandører, tredjeparter)
 - Relevante rammebetingelser og regelverk som må overholdes
- Finn ut (kartlegg) hva som er handlingsrommet i
 - Gjeldende regelverk
 - Regelverk under utarbeidelse
- Forsøk å påvirke kommende regelutforming

Avtalemessige utfordringer

- Alle de klassiske utfordringene gjelder fortsatt
- Bruk tid på å sondere markedet, forstå hva du trenger
- Lag en god kravspesifikasjon – fokuser på hva og ikke hvordan
- Vært presis i kravstilling
- Osv, osv

Skytjenester – Datatilsynet

<https://www.datatilsynet.no/Teknologi/Skytjenester---Cloud-Computing/Hva-er-nettskytjenester/>

- **Ulike former for skytjenester**
- Det er vanlig å dele skytjenester opp i tjenestemodeller. De tre vanligste er:
- Programvare som tjeneste (**software as a service - SaaS**), som er en modell for leveranse over et nettverk hvor kunden benytter leverandørens applikasjon(er) på en nettsky-infrastruktur. Kunden har i utgangspunktet ikke kontroll over verken applikasjoner, nettverk, servere, operativsystemer eller lagringsmuligheter.
- Plattform som tjeneste (**platform as a service - PaaS**), hvor kunden innfører applikasjoner utviklet/kjøpt av kunden i leverandørens nettsky-infrastruktur gjennom å benytte programmeringsspråk og verktøy støttet av leverandøren. Kunden har kontroll over egne applikasjoner, men har ikke kontroll over nettverk, servere, operativsystemer eller lagringsmuligheter.
- Infrastruktur som tjeneste (**infrastructure as a service - IaaS**), som gjelder levering av datainfrastruktur som en tjeneste over et nettverk. Kunden har kontroll over relevante applikasjoner, servere, operativsystemer og lagringsmuligheter, samt i noen tilfeller visse elementer i nettverket (for eksempel på brannmursiden).
- **Skytjenester kan i tillegg deles inn i leveransesmodeller som:**
- Allmenn tilgjengelig sky (**public cloud**), hvor skytjenestene gjøres tilgjengelige av leverandøren for alle kunder.
- Privat tilgjengelig sky (**private cloud**), hvor skytjenestene gjøres tilgjengelige kun for de virksomheter som skytjenestene skal gjelde for. Her vil miljøet/miljøene som skytjenesten leveres fra, typisk dedikeres til den enkelte kunde eller en definert kundegruppe. Dette opplegget åpner for større grad av spesifikke kundetilpasninger enn tilfellet er med modellen for offentlig tilgjengelig sky.
- Hybridsky (**hybrid cloud**), som kan være en blanding av modellene over.

Cloud avtalevilkår - eksempler

- Dataforeningens skytjenesteavtale
- SSA-L
- Cloud leverandørs vilkår
 - Amazon
 - Salesforce

Dataforeningens skytjenesteavtale

<https://www.dataforeningen.no/skybaserte-tjenester.400562.no.html>

«Skytjenesteavtalen skal dekke behovet for kunder som ønsker at en leverandør skal tilpasse, utvikle og integrere en eller flere standard skytjenester, både egne og fra en eller flere underleverandører. Skytjenesteavtalen vil typisk inkludere tjenester som eller inngår i drifts- og vedlikeholdsavtaler kombinert med IT-utvikling og -tilpasning.»

- Avtalen fordrer en integrator som er villig til å ta et mellomansvar.
- Hensiktsmessighet?

Statens Standardavtale – Løpende tjenestekjøp

<https://www.anskaffelser.no/it/skytjenester-cloud/hvilke-kontrakter-egner-seg-ved-anskaffelser-av-skytjenester>

- best egnet for tjenester som er utviklet av Leverandøren (og ikke av tredjepart) og for enkle SaaS-tjenester med begrensede eller ingen tilpasninger.
- Under denne avtalen er avtalemekanismen at tredjeparts lisensvilkår i et slikt tilfelle kan vedlegges, men ikke øvrige avtalevilkår. Leverandørens ansvar under denne avtalen begrenses delvis av tredjeparts lisensvilkår vedrørende disposisjonsrett.
- Videre begrenses Leverandørens ansvar av tredjeparts lisensvilkår ved eventuelle rettsmangler samt ved feil i standardprogramvaren som krever tilgang til kildekoden for å kunne rettes, jf. SSA-L punkt 2.1.2. Leverandøren vil imidlertid under denne avtalen være ansvarlig for eventuelle avvik mellom tjenestevilkårene og avtalens vilkår.

Salesforce

<https://www.salesforce.com/company/legal/agreements.jsp>

Salesforce Master Subscription Agreement

Ytelse

- 3.1 “SLA” –commercially reasonable efforts....
- 9.2 Our warranties: *We will not materially decrease the overall security of the Services..... We will not materially decrease the overall functionality of the services...*

Kommersielt

- 4.1 / 4.2 abonnements tjeneste – usage limits –
- hva skjer ved overforbruk?

Suspensjon av tjeneste

- 6.4 Suspension - We will give you at least 10 days prior written notice that your account is overduebefore suspending services to you.

Lovvalg og verneting

- 13.1 - England

Amazone

<https://aws.amazon.com/agreement/>

AWS Customer Agreement

Ytelse

Endringe av ytelse kap 2.1. *We may change or discontinue any or all of the Service Offerings or change or remove functionality of any or all of the Service Offerings from time to time. We will notify you of any material change to or discontinuation of the Service Offerings.*

Kommersielt

- Endring av avtale kap 12 – Leverandør kan ensidig andre avtalevilkår – akseptert av kunde ved fortsatt bruk av tjenesten. Opp til 90 dagers varsel ved større endringer
- Prisendring kap 5 – Leverandør kan ensidig endre pris på 30 dagers varsel.

Suspensjon / oppsigelse

- Suspension kap 6 – bred adgang til å suspendere tjenestene, inkludert for ethvert mislighold.
- Oppsigelse kap 7 – Leverandør kan si opp avtalen med 30 dagers varsel

Lowalg og verneting

kap 13.4 – Laws of state of Washington

Kap. 13.5 – voldgift basert på American Arbitration Association

Oppsummering

- Akseptere at man kjøper «public cloud» og dermed akseptere utgangspunkt i cloud leverandørs standardavtale og standard tjeneste.
- Les og vurder standard skytjenestevilkår nøye ut fra behov bak anskaffelsen. Identifiser fallgruver, showstoppere mv og legg en strategi for å forhandle ønskede endringer med relevante cloud leverandører – avhengig av hva man må endre kan det være mulig. Sikre at behovene faktisk blir levert til rett pris – er det hensiktsmessig med integrator som mellommann?
- Bruk evalueringskriterier for å skille mellom skytjenestenes kvalitet og vilkår

Personopplysninger over alt

- Digitalisering betyr mer data – inkludert flere personopplysninger
- Lovgivningen oppdateres – personopplysningsforordningen og kommunikasjonsvernforordningen er EUs svar på utviklingen
- Komplekse regelverk, med større nedslagsfelt enn hva man skulle tro
- Også i bilen til Knut...

Siste tur BMW i3

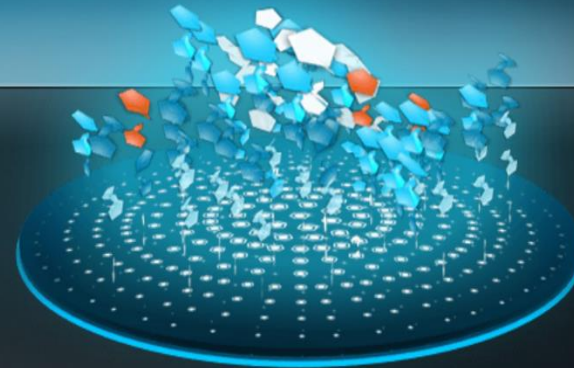
99%
Effektivitetsgrad

 11.9 kWh/100 km
Energiforbruk

 1.0 kWh/100 km
Energigjenvinning

 33.0 km
Strekning kjørt elektrisk

 33.0 km
Strekning kjørt elektrisk (siden siste lading)

Community-sammenligning aktiv

Siste oppdatering: 07.08.2017 07:00

Vinduer og dører

Bilen er låst.

Service

Servicebehov foreligger ikke

OK

Check Control

Ingen aktive meldinger.

Vær

Oslo

14°C

Nå

Moderat regn

On

To

Fr

16°

11°

15°

10°

15°

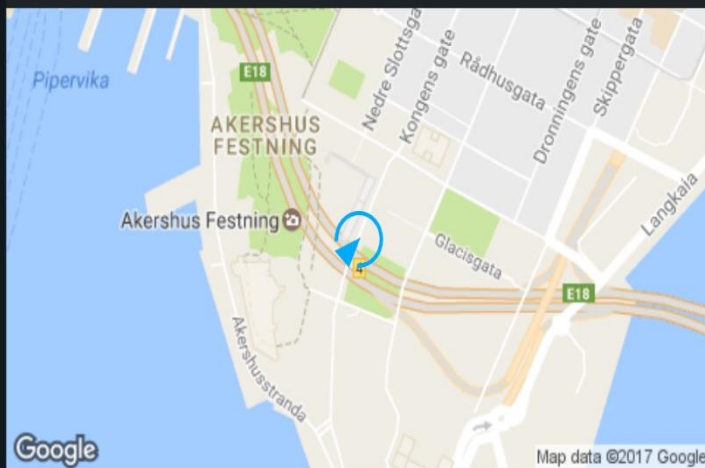
9°

FORECA

> Parkeringsventilasjon/-varmer

Posisjon

Bilens posisjon

> Kart

Tjenester

Kjøpte tjenester

ConnectedDrive Services

Bestilt

BMW i ConnectedDrive Services

Bestilt

Remote Services

Bestilt

TeleServices

Bestilt

intelligent nødanrop

Bestilt

FØYEN
TORKILDSEN

NORGES
BILBRANSJEFORBUND

BRANSJESTANDARD UTVIKLET AV NORGES
BILBRANSJEFORBUND OG GODKJENT AV
DATATILSYNET APRIL 2017

DATATILSYNET

Informasjon om behandling av personopplysninger samlet inn gjennom bilens systemer

REGISTRERING AV KJØREMØNSTER: Mange biler kan registrere førerens kjøremønster på ulike vis, som fart, bremsemønster, akselerasjonsmønster, rattutslag, valg av kjøremodus og bruk av sikkerhetsbelte. Dette gjøres hovedsakelig av trafiksikkerhetshensyn og for at bilen skal kunne gi korrekte meldinger om behov for vedlikehold og reparasjoner, men også i produktutviklingsøyemed.

Bilen lagrer lagrer ikke disse opplysningene.

Opplysningene skal brukes til: produktutvikling diagnostisering varsling av service-, garanti- og vedlikeholdsbehov

FØYEN
TORKILDSSEN

Personvernrettens krav

- Virksomheten må ha full kontroll over hvilke personopplysninger som behandles, på egne vegne og for andre (GDPR art. 30)
- Krav til databehandleravtaler med kunder og underleverandører (også av firmabilen?) (GDPR artikkel 28)
- Behandlingsgrunnlag (*GDPR artikkel 9*)
- Informasjon til den registrerte (GDPR artikkel 17 og 18)

Kontroll på all behandling av personopplysninger

GDPR artikkel 30:

Each controller and, where applicable, the controller's representative, shall **maintain a record of processing activities under its responsibility**. That record shall contain **all of the following information**:

- (a)
the name and contact details of the controller and, where applicable, the joint controller, the controller's representative and the data protection officer;
- (b)
the purposes of the processing;
- (c)
a description of the categories of data subjects and of the categories of personal data;
- (d)
the categories of recipients (...)

Databehandleravtaler

- Med alle som behandler personopplysninger på bedriftens vegne
 - Mer tilpassede tjenester, analyse og fjerntilgang -> mer behandling av personopplysninger
 - Printere
 - Sensorer
 - Bilen til Knut?
- Skjerpede krav til databehandleravtaler fra mai 2018 (GDPR artikkel 28)
 - Kan din leverandør levere på disse?
 - Høyt bøtenivå for manglende databehandleravtaler
 - Ansvarsbegrensninger

Behandlingsgrunnlag

- Etter personopplysningsloven og General Data Protection Regulation må all behandling av personopplysninger ha et *behandlingsgrunnlag*
 - Samtykke fra den registrerte er ofte eneste mulighet, og i økende grad krevende å få til riktig
 - Frivillig, informert, uttrykkelig, og utvetydig
 - Skal kunne trekkes tilbake til enhver tid
 - Automatiserte løsninger er ofte å foretrekke («Privacy Dashboard»)
- Samtykke ved innstillinger i utstyr og skilting - kommunikasjonsvernsforordningen

© MARK ANDERSON

WWW.ANDERTOONS.COM

"Before I write my name on the board, I'll need to know how you're planning to use that data."

FØYEN
TORILDSEN